

Zapisnik II. redne seje Parlamenta Dijaške organizacije Slovenije

(seja je potekala v Veliki sejni dvorani Mestne občine Ljubljana, v petek, 16. decembra z začetkom ob 11.00)

**Dijaška
organizacija
Slovenije**

Dunajska 51
SI 1000 Ljubljana

T 01 280 68 00
F 01 280 68 07

info@dijaska.org
www.dijaska.org

Prisotni: člani Predsedstva DOS, 53 poslancev Parlamenta DOS in 57 spremljevalcev

Predlagan dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda,
2. Poročilo Predsednika DOS,
3. Poročilo Predsedstva DOS,
4. Imenovanje Podpredsednika DOS,
5. Obravnava in potrditev Letnega delovnega načrta 2022-2023,
6. Razprava o volilni pravici pri 16 letih,
7. Dijaška problematika,
8. Razno

Ad. 1 Potrditev dnevnega reda

Ugotovitev sklepčnosti: parlament je sklepčen, saj je ob preverjanju sklepčnosti prisotna tretjina vseh dijaških poslancev v Republiki Sloveniji.

Predsednik DOS je dal na glasovanje naslednji sklep:

«Parlament DOS potrjuje predlagan dnevni red» Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	53	
PROTI	0	
VZDRŽANI	0	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad 2. Poročilo Predsednika DOS

Predsednik Dijaške organizacije Slovenije, Simon Trussevich, je predstavil opravljeno delo v obdobju od 21. oktobra do 16. decembra.

Poslanec Luka Riedl je po nagovoru predsednika predstavil dobro prakso projekta II. gimnazije v Mariboru »Give one, take one«, ki se navezuje na brezplačne higienske pripomočke v šolah, dokler se ne uvedejo brezplačni higienski pripomočki v vseh slovenskih srednjih šolah s sistemskim zakonom.

Predsednik DOS je dal na glasovanje sklep:

»Parlament DOS se seznanja s poročilom Predsednika DOS.« Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	53	
PROTI	0	
VZDRŽANI	0	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad 3. Poročilo Predsedstva DOS

- **Poročilo Maxa Jerovčnika, Predsednika Odbora DOS za izobraževanje**

Predsednik Odbora za izobraževanje Dijaške organizacije Slovenije, Max Jerovčnik, je predstavil opravljeno delo v obdobju od 21. oktobra do 16. decembra.

- **Poročilo Kaje Dolenc, Predsednice Odbora DOS za socialo**

Predsednica Odbora za socialo Dijaške organizacije Slovenije, Kaja Dolenc, je predstavila opravljeno delo v obdobju od 21. oktobra do 16. decembra.

Med poročilom Kaje Dolenc in Črtomirja Kelenca sta prisotne na seji nagovorila podžupan Boštjan Koritnik in novi Vodja DOS Kristijan Briški.

- **Poročilo Črtomirja Kelenca, Predsednika Odbora DOS za mednarodno sodelovanje in regionalno povezovanje**

Predsednik Odbora za mednarodno sodelovanje in regionalno povezovanje Dijaške organizacije Slovenije, Črtomir Kelenc, je predstavil opravljeno delo v obdobju od 21. oktobra do 16. decembra.

- **Poročilo Alme Ikanović, Predsednice Odbora DOS za kulturo, šport in obšolske dejavnosti**

Predsednica Odbora za kulturo, šport in obšolske dejavnosti Dijaške organizacije Slovenije, Alma Ikanović, je predstavila opravljeno delo v obdobju od 21. oktobra do 16. decembra.

- **Poročilo Žaka Župana Galuniča, Predsednika Odbora DOS za PR**

Predsednik Odbora za PR Dijaške organizacije Slovenije, Žak Župan Galunič, je predstavil opravljeno delo v obdobju od 21. oktobra do 16. decembra.

Predsednik DOS je dal na glasovanje sklep:

»Parlament DOS se seznanja s poročilom Predsedstva DOS.«		
Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu		
ZA	53	
PROTI	0	
VZDRŽANI	0	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad 4. Imenovanje Podpredsednika DOS

Predsednik DOS, Simon Trussevich, je Parlament DOS seznanil s predlogom o izboru kandidatke za Podpredsednico DOS. Poslancem je predstavil predlog imenovanja Alme Ikanović, svojo odločitev pa je podkrepil z argumenti o primernosti kandidatke. Predsednik je poudaril, da je predlog usklajen s Predsedstvom DOS.

Predsednik DOS je dal na glasovanje sklep:

»Predsednik DOS v imenovanje za Podpredsednico DOS, Parlamentu DOS, predlaga Almo Ikanović«		
Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	52	
PROTI	0	
VZDRŽANI	1	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad 5. Obravnava in potrditev Letnega delovnega načrta 2022-2023

Predsednik DOS je vsem prisotnim predstavil poudarke predloga Letnega delovnega načrta DOS, ki ga je Predsedstvo DOS pripravilo na delovnem vikendu.

Poslanci so pričeli z razpravo v zvezi s predlogom LDN in predsedstvu zastavili nekaj vprašanj.

Poslanec Marko Čadež Mačkić je predlagal uvedbo razpisa za dijaška avtorska glasbena dela, Alma Ikanović se je s predlogom strinjala in predlagala, da skupaj prevzameta projekt.

Svetnica Liza Levandovska je predlagala, da bi likovna dela razstavili v Cukrarni in hkrati izvedli manjši glasbeni koncert dijakov.

Predsednik je pozval Svet DOS in Podpredsednico DOS k konstituiranju in oblikovanju komentarja na LDN, ko bo le-ta potrjen.

Predsednik DOS je dal na glasovanje sklep:

»Parlament DOS potrjuje Letni delovni načrt 2022-2023« Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	53	
PROTI	0	
VZDRŽANI	0	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad 6. Razprava o volilni pravici pri 16 letih

Predsednik DOS, Simon Trusseвич, je vodenje vsebinskega dela 6. točke predal članu Predsedstva DOS, Žaku Županu Galuniču.

- **Prisotne je predsedstvo seznanilo o namenu organizacije DOS posveta o znižanju volilne pravice na 16 let, na katerega bo predsedstvo povabilo odločevalce, znane osebnosti in seveda mlade; posvet bo potekal 27. januarja ob 14. uri.**

Poudarek - participacije mladih; primer dobrih praks držav, ki so že znižale volilno pravico na 16, kot so Avstrija, Malta in severne države; dobra kampanja za Evropske volitve 2024 idr.

- **Žak Župan Galunič je pozval k razpravi o znižanju volilne pravice – kaj si dijaki mislijo?**
- **Prisotne je predsedstvo pri točki "Razprava o znižanju volilne pravice na 16 let" vprašalo glede mnenja o znižanju volilne pravice na 16 let.**

- Poslanec Jaka iz Vegove gimnazije je podprl predlog znižanja volilne pravice na 16 let, poudarek ni samo na letih, največji problem demokracije je, da se državljani ne udeležujejo volitev: »Če imaš pravico, pojdi volit.«
- Una iz Gimnazija Koper se ni strinjala, zdi se ji, da 16-letniki niso dovolj zreli za to nalogo, da se ne zavedajo posledic volitev in da bi lahko to škodovalo volitvam.
- Naja iz Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana, program veterine: »Vključiti mlade bi bila dobra ideja, če bi se zavedali koga in kaj volijo, ljudje ne dojemajo koncepta politike, volitev in pomena le-teh, že 18-letnikov, ki razmišljajo zrelo, je zelo malo.«
- Marko iz Nova Gorice: »Tudi pri 18. letih je vprašanje zrelosti odvisno od posameznika.« Izpostavil je DKE v osnovni šoli, ki učence uči o delovanju države.
- Andraž Matoš iz Gimnazije Novo mesto ne nasprotuje vključevanju mladih, ni pa prepričan, da bi dosegli želeni cilj. Obenem želi, da dijake seznanjamo z delovanjem politike in pravi, da DKE v osnovni šoli zanj ni bil povsem učinkovit.
- Žak Župan Galunič je povedal, da zelo malo ljudi ve, kako deluje država in izpostavil, da tudi marsikateri 18-letnik ni zrel. Obstaja veliko 16-letnikov, ki jih prehitujejo. Vprašal se je glede pojmovanja zrelosti kot take.
- Denis iz Gimnazije Jesenice ne podpira volilne pravice 16-letnikov, ker se zaveda, kako njegovi sošolci spremljajo politiko in meni, da ti dijaki še niso dovolj zreli za tovrstno odločanje. Poudaril je problem politike in zavajajočih medijev.
- Tim Horvat iz Gimnazije Kranj je najprej opozoril na t.i. problematiko mehurčka dijakov v Parlamentu DOS, ki jim ni vseeno za politično dogajanje, po drugi strani pa so drugje po državi npr. 20-letniki, ki se za politiko ne zanimajo. Tim je izpostavil, da je pomembnejše ozaveščanje dijakov kot pa zniževanje volilne starostne meje.
- Eva Oblak iz Gimnazije Bežigrad: »Na 16-letnike starši imajo še vedno velik vpliv, ker še živijo skupaj z njimi, v Sloveniji povprečno do 35. leta, menim da volivci po Sloveniji sploh ne vedo, za koga volijo, tudi 18-letniki se pogosto odločajo tako, kot jim rečejo starši.«
- Andraž Matoš in ŠC Novo Mesto je izpostavil program aktivnega državljanstva v srednjih šolah, ki obsega 30 OIV ur. Na strokovnih šolah je aktivno državljanstvo izpeljano v obliki dodatne šolske ure, in sicer ena ura na teden za pogovor o politiki in strukturi države.
- Matic iz Gimnazije Kamnik meni, da aktivno državljanstvo ni narejeno na pravi način, ker je na vsaki šoli izvedeno drugače, meni, da mladi niso dovolj izobraženi na tem področju. Poudarja, da bi moralo znižanje starostne meje slediti ozaveščanju mladih.
- Poslanica iz Gimnazije Slovenska Bistrica meni, da bi bili prisotni na seji parlamenta verjetno navdušeni nad znižanjem starostne omejitve, vendar meni, da ostali mladi ne vedo dovolj o politiki, se ne poglobijo dovolj. Izpostavila je, da so na šoli delali anketo o udeležbi 18-letnikov na volitvah; rezultat je bil višji kot pred štirimi leti, a še vedno nizek. 16-letnik se ne zaveda kaj in koga voli.
- Žak je izpostavil vprašanje o odločanju na volitvah glede na vpliv staršev, povedal je, da se po navadi s starši pogovarjamo glede volitev, zelo malo ljudi pa dejansko prebere programe in dokumente strank.
- Una iz Gimnazije Koper se je strinjala s povedanim, zdi se ji, da je glavni problem v srednjih šolah, kjer se o politiki skorajda ne govori, učitelji imajo tudi subjektivna mnenja, kar lahko škoduje dijakovi ali učenčevi predstavi o državi in državni politiki, strinjala se je, da je DKE dober predmet. Kljub temu meni, da bi se ga moralo bolje strukturirati. Izpostavila je, da je zrelost filozofsko vprašanje, nekdo ni nikoli zrel.
- Poslanec ene izmed šol je izpostavil brezpredmetnost znižanja starostne omejitve, saj veliko 16-letnikov sploh ne bi odšlo na volitve.
- Žak je nadaljeval debato in prisotnim zastavil vprašanje: »Kaj bi znižanje volilne pravice povzročilo med mediji in kako bi vplivalo na državo?« Sam meni, da bi to pripomoglo k večji vključenosti mladih v medijsko krajino.
- Ažbe iz Gimnazije Jesenice: »Če bi želeli doseči dobre rezultate volitev in boljšo volilno udeležbo z vključitvijo 16-letnikov, bi morali mladi že v OŠ ozaveščati o politiki in jih naučiti samostojnega razmišljanja, pred znižanjem bi morali narediti še veliko sprememb.«
- Hana iz Gimnazije Škofja Loka pravi, da ko gleda 18-letne prijatelje in jih posluša, se začne zavedati, da so se letos veliko bolj začeli ukvarjati s politiko, ker so dosegli starost, ko lahko nekaj spremenijo. Prav zato se ji zdi, da bi bil odziv podoben pri 16-letnikih. Meni tudi, da bi starši morali otroke pozvati k spremljanju politike, ker je to njihova odgovornost.

- Poslanec iz Srednje šole Ajdovščina verjame, da bi z znižanjem volilne pravice dosegli kakšen procent več udeležbe, problem se mu zdi v subjektivnosti profesorjev. Zdi se mu dobro, ker damo možnost posameznikom, ki se želijo udeležiti volitev. Meni, da na lokalni ravni zna tudi 20 glasov spremeniti rezultat – torej sprememba bi lahko bila tudi na lokalni in ne le na državni ravni.
 - Žak pravi, da se mladi osredotočajo na stvari, ki se nas tičejo in ki nas zanimajo – na referendumih je volilo več mladih.
 - Tina Bergant pravi, da 18-letnik ve še vseeno več o politiki in delovanju države kot 16-letnik.
 - Žak meni, da so duševni problemi rezultat časa in vpliva socialnih omrežij. Obenem pravi: »Kdo smo mi, da bi določali, kdo je zrel in kdo ne.«
 - Luka Riedl iz II. gimnazije Maribor po eni strani zagovarja znižanje volilne pravice na 16 let, po drugi pa ne. Pravi, da če bi imeli neodvisno organizacijo, ki bi predstavljala stališča za in proti, da se lahko nekdo na podlagi objektivnih podatkov pravilno odloči, bi zagovarjal volilno pravico pri 16- letih. Trenutno z mediji v takšnem stanju, kot so, lahko z lahkoto vplivajo na nerazvito mnenje 16- letnika, saj ne poznajo realnega stanja.
 - Lara Mavrič iz I. gimnazije Maribor pravi, da po eni strani pri 16-letih že imamo nekatere pravice, ampak za volilno pravico je starost pomembna z vidika zrelosti.
 - Poslanki iz Gimnazije Ljutomer se zdi, da so mlajše generacije vedno bolj izobražene, če dijak dobi neko odgovornost, vpliva na državo, bo vsak to vzel z neko resnostjo, posledično lahko pričakujemo višjo udeležbo na volitvah.
- **Poslance in spremljevalce je predsedstvo pozvalo k predlaganju vsebinskih vprašanj za dogodek o znižanju volilne pravice na 16. let, ki bo potekal 27. januarja.**

VPRAŠANJA:

1. Kaj boste delali na tem, da se zviša participacija mladih v politiki?
2. Ali se vam zdi smiselno, da se z znižanjem volilne pravice na 16 let, pojavijo tudi druge pravice s 16. leti; na primer izpit za avto in uživanje alkoholnih pijač?

- Žak Župan Galunič je zagotovil, da bo ustvaril obrazec za vprašanja, kamor bodo lahko dijaki prispevali svoja vprašanja v zvezi z znižanjem volilne pravice na 16 let. Link bo dostopen vsem dijakom od ponedeljka naprej.

Predsednik DOS je dal na glasovanje sklep:

»Ali ste za znižanje volilne pravice na 16 let?«		
Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	16	
PROTI	20	
VZDRŽANI	8	

Sklep je bil zavrjen.

Ad 7. Dijaška problematika

Pri točki »Dijaška problematika« je Predsednik DOS pokomentiral napredovanje pogajanj v zvezi s Pozivom DOS in ŠOS k omogočanju istočasnega prejetja državnih in Zoisovih štipendij, se dotaknil postopka uvajanja brezplačnih menstrualnih izdelkov v srednjih šolah in spregovoril o Pozivu k uvedbi subvencij oskrbnin v dijaških domovih za dijake iz socialno šibkih družin. Prisotne je pozval k izpostavljanju problematik.

Poleg naštetega so dijaki na seji izpostavili sledeče problematike:

- Izpostavili so problem pri pridobivanju Zoisovih štipendij; štipendijo lahko pridobiš z digitalnim potrdilom, podaljšati pa je ne moraš.
- Matic Hrabar je izpostavil poročilo o ureditvi sistema dela z nadarjenimi in sistema šolskih tekmovanj. Kot je razvidno v poročilu, sta se Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod za šolstvo pod ministrico dr. Simono Kustec zavezala k konkretnim ukrepom, ki bi morali biti že izvedeni ali pa izpeljani v prihajajočem letu, a se žal niso. DOS bo omenjeno problematiko izpostavil na seji Sveta Vlade RS za mladino.
- Več poslancev je poudarilo neenakosti in nepravilnosti pri točkovanju pisnih izdelkov v šolah. DOS bo še naprej krepil in zagovarjal enakovredno obravnavo dijakov, pri tem pa bo ključno vlogo odigral Varuh dijakovih pravic.
- Govora je bilo tudi o potrebi po preoblikovanju mature.
- Izpostavljen je bil predlog ponovne uvedbe izpitov na fakultetah.
- Prisotni so Predsedstvo DOS pozvali, da DOS ŠOS spodbudi k povišanju urne študentske postavke v okviru naslednjega ZUPŠ.

Predsednik DOS je dal na glasovanje naslednji sklep:

»Parlament DOS se seznanja z dijaško problematiko.« Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	35	
PROTI	0	
VZDRŽANI	0	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Ad 8. Razno

Predsednik DOS se je zahvalil vsem prisotnim za nadpovprečno udeležbo na II. redni seji Parlamenta DOS.
Svetnica Liza Levandovska je dijake pozvala, da sledijo DOS Instagram profilu.

Predsednik DOS je dal na glasovanje naslednji sklep:

»Parlament DOS se seznanja s točko: »Razno.« Pred glasovanjem nihče od prisotnih poslancev ni podal zahteve za obrazložitev glasu.		
ZA	35	
PROTI	0	
VZDRŽANI	0	

Sklep je bil soglasno sprejet.

Predsednik DOS je zaključil II. redno sejo Parlamenta DOS.

Seja se je zaključila ob 14:55 uri.

V Veliki sejni dvorani MOL, 16. decembra 2022.

Zapisnik zapisala:

Kaja Dolenc
Članica Predsedstva
Dijaške organizacije Slovenije

Zapisnik potrjuje:

Simon Trusevich
Predsednik
Dijaške organizacije Slovenije

